

דף יג.

עין משפט א

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"י ה"ג

עין לעיל דף יא: עין משפט ג

עין משפט ב

הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"א ח"ט

אין פוחתין מַשְׁשֶׁה טְלָאִים הַמִּבְקָרִין • בְּלִשְׁכַּת הַטְּלָאִים
שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ. וַיְהִיו מוֹכְנִים קֹדֶם יוֹם הַקֶּרֶבָה בְּאַרְבָּעָה
יָמִים. וְאַף עַל פִּי שֶׁהָיוּ מִבְקָרִין אוֹתוֹ מִתְחִלָּה לֹא הָיוּ
שׁוֹחֲטִין אֶת הַתָּמִיד עַד שֶׁמִּבְקָרִין אוֹתוֹ שְׁנֵי קֹדֶם
שְׁחִיטָה לְאֹר הָאֲבֹקוֹת. וּמִשְׁקִין אוֹתוֹ מִים בְּכֹס שֶׁל
זֶהָב כְּדִי שִׁיְהִיָּה נֹחַ לְהַפְשִׁיט:

עין משפט ג

הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"ג ה"ד

וּבִמָּה הֵם מִנְגִּנִין. • בְּנִבְלִים וְחֲלִילִים וְכַנּוֹרוֹת וְחֲצוֹצְרוֹת
וְהַצִּלְצָל. וְאֵין פּוֹחֲתִין מִשְׁנֵי נִבְלִים וְלֹא מוֹסִיפִין עַל
שְׁשֶׁה. וְאֵין פּוֹחֲתִין מִשְׁנֵי חֲלִילִים וְלֹא מוֹסִיפִין עַל שְׁנַיִם

ס. כסף משנה: אין פוחתין מַשְׁשֶׁה טְלָאִים הַמִּבְקָרִים וכו'. משנה וגמרא פ' שני דערכין (דף י"ג). ומה שכתב ואע"פ שהיו מבקרים אותו מתחלה לא היו שוחטין את התמיד עד שמבקרים אותו שניה קודם שחיתה לאור האבוקות ומשקין אותו מים בכוס של זהב. משנה פ"ג דתמיד (דף ל'):

ע. כסף משנה: ובמה הם מנגנים וכו'. אלו הם כלי הניגון המוזכרים שם במשנה: ומ"ש ואין פוחתין משני חלילים וכו' עד ולא מוסיפין על י"ב. שם במשנה (דף י"ד) ומ"ש ואין פוחתין משתי חצוצרות וכו'. שם במשנה (דף י"ג) אין פוחתין משתי חצוצרות וכו' ומוסיפין עד עולם ובגמרא ועד כמה אמר רב הונא וכו' עד מאה ועשרים ומייתי לה מקרא מחצצרים בחצוצרות. ומ"ש ואין פוחתין מתשעה כנורות וכו'. שם אין פוחתין מתשעה כנורות ומוסיפין עד לעולם והצלצל לבד מנא הני מילי א"ר אסי דאמר קרא ואסף במצלותם להשמיע מצלותם תרי הוו כיון דחדא עבידתא עבדי וחד גברא עביד בהו קרי להו חד ופירש"י עבידתא חד עבדי דאין אחד מועיל בלא חבירו שהן שתי חתיכות רחבות של מתכת ומכין זו על זו:

עָשָׂר. וְאֵין פּוֹחֲתִין מִשְׁתִּי חֲצוּצָרוֹת וְלֹא מוֹסִיפִין עַל
עֲשָׂרִים וּמֵאָה. וְאֵין פּוֹחֲתִין מִתְשַׁעָּה כְּנֹרוֹת וּמוֹסִיפִין עַד
לְעוֹלָם. וְהֶצֱלַל אֶחָד בְּלֶבֶד:

דף יג:

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"ג ה"ג

עין משפט א

לוי האונן מתר לעבד ולשורר. וְאֵין פּוֹחֲתִין מִשְׁנִים
עָשָׂר לְוִיִּם עוֹמְדִים עַל הַדּוֹכָן בְּכָל יוֹם לֹמֵר שִׁירָה עַל
הַקָּרָבָן וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם וְאֵין אוֹמְרִין שִׁירָה אֶלָּא בַּפֶּה
בְּלֹא כָּלִי שֶׁעָקַר הַשִּׁירָה שֶׁהִיא עֲבוֹדָתָם בַּפֶּה. וְאַחֲרֵים
הָיוּ עוֹמְדִים שָׁם מִנְּגִנִּין בְּכָלִי שִׁיר. מִהֵן לְוִיִּם וּמֵהֵן
יִשְׂרָאֵלִים מִיַּחְסִין הַמְּשִׁיאִין לְכֹהֲנָה. שְׂאִין עוֹלָה עַל

פ. כסף משנה: לוי האונן מותר לעבוד ולשורר. בסיפרי פרשת שמיני פ"ב: ואין פוחתין
מ"ב לויים עומדים על הדוכן וכו' ומוסיפין עד לעולם. משנה בפ"ב דערכין (דף י"ג).
ומ"ש ואין אומרים שירה אלא בפה בלא כלי וכו' ואחרים היו עומדים שם מנגנים בכלי
שיר מהם לויים ומהם ישראלים מיוחסין וכו'. שם במשנה (דף י') גבי מכים בחליל ועבדי
הכהנים היו דברי ר' מאיר רבי יוסי אומר משפחת בית הפגריא ובית צפריא מעימאום היו
משיאים לכהונה רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר לויים היו ופירש"י ועבדי הכהנים היו אותם
המכים בחליל. משיאין לכהונה כהנים היו נושאים בנותיהם שישראלים מיוחסים היו
ובגמרא (דף י"א) לימא בהא קא מיפלגי דמאן דאמר עבדים קסבר עיקר שירה בפה וכלי
לבסומי קלא הוא דעביד ומאן דאמר לויים היו קסבר עיקר שירה בכלי ותסברא ר' יוסי מאי
קסבר אי קסבר עיקר שירה בפה עבדים סגיא אי קסבר עיקר שירה בכלי לויים בעינן לעולם
קסבר עיקר שירה בפה והכא במעלין מדוכן ליוחסין ולמעשרות קא מיפלגי ופירש"י ר'
יוסי דאמר ישראלים מיוחסים היו מאי קסבר אלא דכ"ע עיקר שירה בפה וידוע דהלכה
כרבי יוסי לגבי רבי מאיר והוא הדין לגבי רבי חנינא בן אנטיגנוס דהא הוא מארי גמרא
טפי מיניה. ומ"ש ואין אלו המשוררים על פי הכלים עולין למנין הי"ב. שם (דף י"ג):
במשנה אין פוחתין מ"ב לויים עומדים על הדוכן ומוסיפין עד לעולם ובתור הכי תנן ר'
אליעזר בן יעקב אומר אין עולים למנין ופירש רבינו שם כבר אמרנו שעיקר השירה בפה
ואמר רבי אליעזר בן יעקב שהאומרים השיר על הכלים ואין אומרים בפה אינם עולים
ממנין שנים עשר לויים:

הדוכן אלא מִיָּחָס. וְאֵין אֵלּוּ הַמְּשׁוֹרְרִים עַל פִּי הַכֹּלִים
עוֹלִין לְמַנִּין הַשָּׁנִים עֶשֶׂר:

עין משפט ב

הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"ג ה"ז

אֵין בֶּן לֹוי נִכְנָס לַעֲזֹרָה לַעֲבֹדָתוֹ * עַד שֶׁיִּלְמְדוּהוּ חֲמֵשׁ
שָׁנִים תַּחֲלָה. שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר ח-כד) 'זֹאת אֲשֶׁר לְלֹוִים
מִבֶּן חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה' וְכָתוּב אַחַד אוֹמֵר (במדבר ד-ג)
'מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה'. הָא פִּיזָד. חֲמֵשׁ לְלַמֵּד. וְאֵינוֹ נִכְנָס
לַעֲבֹדָה עַד שֶׁיִּגְדִּיל וְיִהְיֶה (במדבר ד-יט) (במדבר
ד-מט) 'אִישׁ שֶׁנֶּאֱמַר אִישׁ אִישׁ עַל עֲבֹדָתוֹ':

עין משפט ג

הרמב"ם הל' ערכין וחרמין פ"א ה"ח

אַחַד הַמַּעֲרִיךְ אֶת הַיָּפָה הַבְּרִיא * וְאַחַד הַמַּעֲרִיךְ אֶת
הַכָּעוֹר הַחוּלָה. אֶפְלוּ הָיָה הַנֶּעֱרָךְ מִכָּה שְׁחִין אוֹ סוּמָא

צ. כסף משנה: אין בן לוי נכנס לעזרה לעבודתו וכו'. בספ"ק דחולין (דף כ"ד). ומה
שכתב ואינו נכנס לעבודה עד שיגדיל ויהיה איש וכו'. משנה בפ"ב דערכין (דף י"ג):
אין הקטן נכנס לעזרה ולעבודה אלא בשעה שהלויים עומדים בשיר ולא היו אומרים בנבל
וכנור אלא בפה כדי ליתן תבל בנעימה ופירש"י אין לוי קטן נכנס לשום עבודה כגון לכבד
את העזרה ולהגיף את הדלתות: ואיכא למידק דמשמע מהכא דמשיגדיל ויהיה איש כשר
לעבודה וזה סותר מ"ש למעלה שאינו נכנס לעבודה עד שיהא בן שלשים שנה. ויש לומר
דהתם לשיר שהיא חכמה גדולה וצריכה לימוד המוסיק"א והכא לשאר עבודות שאינם
צריכות לימוד כגון הגפת דלתות וכיוצא בהן. ועי"ל דהתם לשתהיה עבודה מיוחדת לו
תמיד והכא מיירי לעבוד אי זה פעם במקרה דיקא נמי דלעיל כתב לעבודתו והכא כתב
לעבודה. ויש מי שתירץ דהתם בזמן שהיו נושאים בכתף שהיה צריך למשא ואין לדחות
דמה לימוד צריך למשא דאמרינן בספ"ק דחולין גבי שצריך ה' שנים ללימוד שאני הלכות
עבודה דתקיפין ופירש"י להוריד המשא ולפרקו ולנטותו ולהעמיד קרסיו וקרשיו והשיר
לקרבן בפה ובכלי:

ק. כסף משנה: אחד המעריך את היפה הבריא וכו'. משנה ריש פרק ג' דערכין (דף י"ג).
ומ"ש אפי' היה הנערך מוכה שחין, בריש ערכין:

או גִּידָם וַיֵּשׁ בוּ כָּל מוֹם נוֹתֵן לְפִי שְׁנִיּוֹ כִּמוֹ שְׁכָתוֹב
בַּתּוֹרָה: